

Sygn. akt XI W 9883/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 kwietnia 2016 roku

Sąd Rejonowy dla Warszawy Śródmieścia w Warszawie XI Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: SSR Agnieszka Bazyluk

Protokolant: Beata Jaworska

przy udziale oskarżyciela K. K. (1)

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 19 kwietnia 2016 roku w W.

sprawy **P. K.**

urodzonego dnia (...) w W.

syna K. i K.

obwinionego o to, że:

w dniu 24 września 2014 r w siedzibie Straży Miejskiej na ulicy (...)

w W., będąc właścicielem pojazdu marki H. o numerze rejestracyjnym (...), wbrew obowiązkowi, nie wskazał na żądanie uprawnionego organu, komu powierzył w/w pojazd do kierowania w dniu 31.08.2014 r. o godzinie 10:31 na ul. (...) przy ul. (...) w W.,

tj. za wykroczenie z art. 96 § 3 kw

orzeka:

I obwinionego **P. K.** uznaje za winnego tego, że w dniu 17 grudnia 2014 roku w W. wbrew obowiązkowi nie wskazał na żądanie Straży Miejskiej (...) W. (...) przy ul. (...) w W., komu powierzył do kierowania lub używania w dniu 31 sierpnia 2014 roku o godzinie 10:31 w W. na ulicy (...) w okolicy ulicy (...) stanowiący jego własność pojazd marki H. o numerze rejestracyjnym (...), co stanowi wykroczenie z art. 96§3 kw i za to na podstawie art. 96§3 kw w zw. z art. 96§1 kw w zw. z art. 24§1 i 3 kw wymierza mu karę grzywny w wysokości 400 (czterysta) złotych;

II na podstawie art. 118 §1 kpw, 119 kpw w zw. z art. 626 § 1 kpk i 627 kpk zasądza od obwinionego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 140 (sto czterdzieści) złotych z tytułu kosztów sądowych, w tym 40 (czterdzieści) złotych z tytułu opłaty.

Sygn. akt XI W 9883/15

UZASADNIENIE

Na podstawie całokształtu okoliczności ujawnionych w toku rozprawy, Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 31.08.2014 r. o godz. 10:31 przy ul. (...)/ul. (...) w W. urządzenie samoczynnie rejestrujące pomiar prędkości wykonało zdjęcie pojazdu marki H. o numerze rejestracyjnym (...), którego kierujący nie zastosował się do ograniczenia prędkości określonej w ustawie, przekraczając dozwoloną prędkość o 30 km/h. W związku z popełnieniem wyżej opisanego czynu, Straż Miejska (...) W. podjęła czynności wyjaśniające, aby ustalić tożsamość

sprawcy. W dniu 9 września 2014 roku na podstawie zasobów Centralnej Ewidencji Pojazdów i Kierowców ustalono, że właścicielem pojazdu jest P. K., zamieszkały w W. przy ul. (...).

Do ustalonego właściciela pojazdu dwukrotnie wysłano wezwanie tj. dnia 14 września 2014 roku oraz 3 grudnia 2014 roku, w których obwiniony został zobowiązany w wypadku, w którym nie jest osobą, która popełniła wykroczenie polegające na przekroczeniu prędkości do wskazania, komu powierzył pojazd do kierowania lub używania w oznaczonym czasie. Poczta została podjęta przez niego osobiście.

P. K. pomimo upływu siedmiodniowego terminu od dnia doręczenia mu ponownego wezwania tj. od dnia 10 grudnia 2014 nie wskazał uprawnionemu organowi prowadzącemu czynności wyjaśniające, komu powierzył pojazd marki H. o numerze rejestracyjnym (...) do używania lub kierowania.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o następujące dowody: notatka urzędowa (k. 1-3), zdjęcie z fotoradaru (k. 4), wezwania (k. 5, 7), zwrotne potwierdzenia odbioru (k. 6, 8).

Obwiniony na rozprawie w dniu 19 kwietnia 2016 roku nie przyznał się do popełnienia zarzucanego mu czynu. Wyjaśnił, że nie chce wskazać konkretnej osoby, która w oznaczonym miejscu i czasie prowadziła pojazd.

Sąd zważył, co następuje:

Sąd uznał wyjaśnienia obwinionego za wiarygodne w tej części, w której obwiniony w sposób nie pozostawiający wątpliwości wyjaśnił, iż nie chce wskazywać osoby, której w oznaczonym czasie i miejscu powierzył swój pojazd. W ocenie Sądu wyjaśnienia obwinionego w pozostałym zakresie stanowią przyjętą przez obwinionego linię obrony, mającą doprowadzić go do uniknięcia odpowiedzialności za zarzucane wykroczenie.

Dowody w postaci dokumentów ujawnionych na rozprawie bez ich odczytywania w trybie art. 76 § 1 kpw w postaci notatek urzędowych (k. 1-3, 10, 11, 12), zdjęcia z fotoradaru (k. 4), wezwań (k. 5, 7), zwrotnego potwierdzenia odbioru (k. 6, 8), Sąd uznał za wiarygodne. Wskazane wyżej dowody nie zostały w toku postępowania dowodowego zakwestionowane przez żadną ze stron, a ich treść nie budzi żadnej wątpliwości.

W dniu 26 listopada 2015 roku do tut. Sądu wpłynął sprzeciw od wyroku nakazowego sporządzony przez obwinionego. Obwiniony podniósł w nim, jakoby alternatywne wezwania kierowane do niego przez Straż Miejską były bezprawne. Wskazał, iż Straż Miejska nigdy nie nabyła uprawnienia do występowania w niniejszej sprawie w charakterze oskarżyciela publicznego. Obwiniony oświadczył również, iż nie uzyskał informacji, jaki był jego status prawny w prowadzonym postępowaniu, a co za tym idzie, nie mógł korzystać z praw mu przysługujących, przez co mógłby narazić się na odpowiedzialność karną za popełnienie np. przestępstwa fałszywego oskarżenia osoby niewinnej.

W ocenie Sądu argumentacja nie zasługuje na uwzględnienie.

Przede wszystkim na uwzględnienie nie zasługiwał zawarty w sprzeciwie wniosek o umorzenie postępowania. Obwiniony zarzucał w nim naruszenie art. 54 ust. 1 oraz art. 99 Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia twierdząc, iż nieważne jest postępowanie mandatowe, gdyż wszczęto je w drodze wystosowania do niego wezwania alternatywnego. Należy zaznaczyć, że umorzenie postępowania może nastąpić jedynie w przypadku wystąpienia negatywnej przesłanki procesowej, których katalog zawiera art. 5 § 1 kpw. Sąd nie stwierdził wystąpienia żadnej z tych przesłanek. W szczególności zebrany przed otwarciem przewodu sądowego w sprawie materiał dowodowy nie dawał podstaw do stwierdzenia, iż czynu w ogóle nie popełniono, a także że brak jest danych mogących świadczyć o jego popełnieniu. Ponadto Sąd nie dopatrywał się, aby zachowanie obwinionego nie nosiło znamion wykroczenia określonego w art. 96 § 3 kw, ani zachodziła okoliczność kontratypowa tj. wyłączająca bezprawność działania obwinionego. Stwierdzić należy, iż zgodnie ze stanowiskiem określonym w Uchwale Sądu Najwyższego z dnia 30 września 2014 r. (sygn. akt I KZP 16/14), zapadłej w składzie 7 sędziów i wpisanej do księgi zasad prawnych, na podstawie przepisu art. 17 § 3 kpw, w brzmieniu po nowelizacji ustawą z dnia 29 października 2010 roku o zmianie ustawy – Prawo o ruchu drogowym oraz niektórych innych ustaw, straży gminnej przysługują uprawnienia oskarżyciela publicznego w

sprawach o wykroczenia z art. 96 § 3 kw. Mając na uwadze powyższe stwierdzić należy, iż wniosek o ukaranie przeciwko P. K. w dniu jego wniesienia spełniał wszystkie wymogi formalne opisane w art. 57 § 2 i 3 kpw oraz nie zachodziła negatywna przesłanka procesowa opisana w art. 5 §1 pkt. 9 kpw – brak skargi uprawnionego oskarżyciela. Zmiany w przepisach prawa o ruchu drogowym, które weszły w życie od dnia 1 stycznia 2016 roku, odbierające straży miejskiej i gminnej uprawnienie do wykonywania kontroli ruchu drogowego w przypadku ujawnienia i zarejestrowania czynu przy pomocy urządzeń rejestrujących mają charakter zmian proceduralnych (Dz.U. 2015.1335) co oznacza, że Straż Miejska nadal posiada uprawnienie do występowania jako oskarżyciel publiczny w sprawach wszczętych przed dniem 1 stycznia 2016 roku. Zdaniem Sądu utrata uprawnień do używania fotoradarów mobilnych i stacjonarnych od dnia 1 stycznia 2016 roku nie jest równoznaczna z odebraniem uprawnień oskarżyciela publicznego w sprawach, które wszczęto wówczas, kiedy Straż do takiego działania miała prawo. Gdyby ustawodawca zamierzał pozbawić straże gminne uprawnień oskarżyciela publicznego, to logika nakazuje przyjąć, że przekazałby je innemu organowi- na przykład Policji, nie pozostawiając całej ogromnej grupy sprawców wykroczeń drogowych bezkarnymi.

Zauważyć również należy, iż wniosek o umorzenie postępowania został sporządzony w oparciu o bardzo niejasną i nielogiczną w ocenie Sądu, argumentację. Obwiniony powołuje wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 12 marca 2014 roku, w którym to Trybunał Konstytucyjny stwierdza zgodność przepisu art. 96 § 3 Kodeksu wykroczeń z zasadą demokratycznego państwa prawa wynikającą z art. 2 Konstytucji RP oraz brak niezgodności z art. 42 ust. 1 Konstytucji RP, wyrażającego zasadę odpowiedzialności karnej. Jako argumentację zawartą we wniosku wskazano wyrwane z kontekstu fragmenty uzasadnienia wyroku TK, służące zwróceniu uwagi na problemy związane z interpretacją przepisu art. 96 § 3 kw, nie zaś tezy będącą podstawą orzeczenia. W związku z powyższym sprzecznym z zasadami logiki jest powoływanie przedmiotowego wyroku jako podstawy zastosowania przepisu art. 190 Konstytucji RP w zw. z art. 5 § 1 pkt. 10 kpw jako przesłanki do umorzenia postępowania.

Ponadto zasygnalizować należy, iż próba ustalenia użytkownika pojazdu w oparciu o wiedzę właściciela pojazdu podjęta przez funkcjonariuszy Straży Miejskiej stanowi czynność mającą na celu zebranie danych niezbędnych do sporządzenia wniosku o ukaranie za czyn (najczęściej wykroczenie drogowe) i jest – w obecnym stanie prawnym, przy braku stwierdzenia działania organu bez podstawy prawnej – przeprowadzana przez uprawniony do tego organ, a więc jest to czynność wyjaśniająca w rozumieniu art. 54 § 1 kpw.

Obwiniony poinformował, iż w jego ocenie będąc świadkiem w sprawie, miał prawo do odmowy udzielenia odpowiedzi na pytania zgodnie z art. 183 § 1 kpk w zw. z art. 41 § 1 kpw, jeżeli oświadczenie to miałyby obciążyć inną osobę. W tej kwestii również wypowiedział się Trybunał we wspomnianym już wyroku, w którym stwierdził, że „wyłączenie odpowiedzialności za wykroczenie określone w art. 96 § 3 k.w. jest możliwe w sytuacji, gdy udzielenie odpowiedzi, komu został powierzony pojazd mogłoby narazić osobę najbliższą właścicielowi lub posiadaczowi pojazdu na odpowiedzialność za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe. Natomiast możliwość narażenia na odpowiedzialność za wykroczenie nie wyłącza obowiązku właściciela lub posiadacza pojazdu wskazania osoby najbliższej na żądanie właściwego organu, jeżeli dopuściła się ona wykroczenia, kierując powierzonym jej pojazdem lub go używając”. W niniejszej sprawie obwiniony zaistnienia takich okoliczności również nie wykazał. Nadto obwiniony występował jako właściciel pojazdu, na którym ciąży obowiązeki opisane w art. 78 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 roku Prawo o ruchu drogowym, a nie świadek. Wskazując osobę, której powierzył pojazd obwiniony informowałby organ prowadzący jedynie o okoliczności faktycznej w postaci informacji, komu powierzył pojazd, natomiast to organ prowadzący postępowanie ustalałby, czy wskazana przez obwinionego osoba popełniła wykroczenie.

Konkludując powyższe rozważania Sąd pragnie zaznaczyć, iż podobne wnioski o umorzenie postępowania, oparte na tożsamyh podstawach są w sprawach o wykroczenia z art. 96 § 3 kw rozpatrywane bardzo często, co nasuwa wątpliwości co ich samodzielnego redagowania przez wnoszących. Stosowanie przez obwinionych o wykroczenie z art. 96 § 3 kw błędnie skonstruowanego wzoru, zazwyczaj nieuwzględniającego realiów konkretnej sprawy, a powołującego niewłaściwe zarzuty co do prowadzonego postępowania, należy jednoznacznie ocenić jako wpływające negatywnie na świadomość i kulturę prawną obywateli.

Wykroczenie stypizowane w art. 96 § 3 Kodeksu wykroczeń popełnia ten, kto wbrew obowiązкови nie wskaże na żądanie uprawnionego organu, komu powierzył pojazd do kierowania lub używania w oznaczonym czasie. Popelnienie wykroczenia opisanego w tym przepisie zagrożone jest karą przewidzianą w art. 96 § 1 kw, to jest karą grzywny. Przepis ten odnosi się wprost do obowiązku wynikającego z art. 78 ust. 4 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 roku Prawo o ruchu drogowym. Zgodnie z art. 78 ust.4 wspomnianej ustawy właściciel lub posiadacz pojazdu jest obowiązany wskazać na żądanie uprawnionego organu, komu powierzył pojazd do kierowania lub używania w oznaczonym czasie, chyba że pojazd został użyty wbrew jego woli i wiedzy przez nieznaną mu osobę, czemu nie mógł zapobiec.

W świetle całokształtu okoliczności ujawnionych w toku rozprawy nie ulega wątpliwości, iż P. K. wbrew obowiązкови w dniu 17 grudnia 2014 roku nie wskazał na żądanie uprawnionego organu, tj. Straży Miejskiej (...) W. Oddziału Ogólnomiejskiego mieszczącego się przy ul. (...) w W., komu powierzył do kierowania w dniu 31 sierpnia 2014 roku, o godz. 10:31 na ul. (...) w okolicy ulicy (...) – pojazd marki H. o numerze rejestracyjnym (...), będący jego własnością. Należy również stwierdzić, iż obwiniony nie wykazał w toku postępowania, jakoby pojazd został użyty wbrew jego woli i wiedzy przez nieznaną mu osobę, czemu nie mógł zapobiec (np. kradzież pojazdu), a tym samym brak jest przesłanki, której zaistnienie wyłączałoby poniesienie przez obwinionego odpowiedzialności za zarzucane mu wykroczenie. Ponadto należy zauważyć, że obwinionemu doręczono dwa wezwania do wskazania komu powierzył pojazd do kierowania lub używania. Pierwsze wezwanie odebrał 16 września 2014 roku, tj. w terminie stosunkowo krótkim po zarejestrowaniu wykroczenia drogowego, będącego podstawą w/w wezwania. W ocenie Sądu, obwiniony mógł wówczas pamiętać, bądź skutecznie ustalić, kto przedmiotowym pojazdem kierował w miejscu i czasie wskazanym na wezwaniu. Obwiniony tego jednak nie uczynił i takiej informacji na żądanie uprawnionego organu świadomie nie udzielił. Nawet ponowienie wezwania przez Straż Miejską, będące przedłużeniem pierwotnie wyznaczonego terminu, nie spowodowało, aby obwiniony dopełnił swojego obowiązku. Dlatego też Sąd uznał, iż obwiniony wraz z upływem terminu oznaczonego w drugim wezwaniu, tj. w dniu 17 grudnia 2014 roku popełnił wykroczenie z art. 96 § 3 kw.

Nie ulega wątpliwości, że obwiniony, będąc właścicielem przedmiotowego pojazdu, powinien w taki sposób zorganizować korzystanie z niego, aby w razie potrzeby wiedział, kto w oznaczonym miejscu i czasie kierował jego pojazdem. Obowiązek wynikający z art. 78 ust. 4 Ustawy Prawo o ruchu drogowym służy skutecznemu wykrywaniu sprawców przestępstw i wykroczeń drogowych, jest zatem niezbędnym uregulowaniem, mającym na celu wykrycie sprawcy czynu przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji. Niejednokrotnie informacja pochodząca od właściciela, bądź użytkownika pojazdu jest jedyną wskazówką, na którą mogą liczyć organy prowadzące postępowanie.

Art. 1 § 1 kw stanowi, iż odpowiedzialności za wykroczenie podlega ten tylko, kto popełnia czyn społecznie szkodliwy, zabroniony przez ustawę pod groźbą określonej kary. W art. 47 § 6 kw ustawodawca precyzuje, iż przy ocenie społecznej szkodliwości czynu należy brać pod uwagę rodzaj i charakter naruszonego dobra, rozmiary wyrządzonej lub grożącej szkody, sposób i okoliczności popelnienia czynu, wagę naruszonych przez sprawcę obowiązków, jak również postać zamiaru, motywację sprawcy, rodzaj naruszonych reguł ostrożności i stopień ich naruszenia. Czyn obwinionego godzi w dobro jakim jest bezpieczeństwo i porządek w komunikacji. Zaniechanie wskazania przez obwinionego, komu powierzył pojazd do używania lub kierowania uniemożliwiło ukaranie osoby, która przekroczyła dopuszczalną prędkość. Waga naruszonego obowiązku była zatem wymierna.

Za popelnienie przedmiotowego wykroczenia przewidziano karę grzywny w wysokości od 20 do 5000 złotych. Sąd wymierzając karę za popelnione wykroczenie kierował się ustawowymi dyrektywami jej wymiaru zawartymi w art. 33 kw. W ocenie sądu kara grzywny w wysokości 400 (czteryście) złotych jest adekwatna do stopnia społecznej szkodliwości czynu i nie przekracza stopnia winy obwinionego. Określając wysokość grzywny na kwotę 400 złotych, a więc wysokości zbliżonej do dolnej granicy ustawowego zagrożenia, Sąd uwzględnił okoliczności rodzinne i majątkowe obwinionego, ale także jego możliwości zarobkowe. Brak przeciwwskazań do podjęcia przez obwinionego pracy, nawet poniżej jego kwalifikacji. Wobec sytuacji materialnej i osobistej obwinionego kara w wymierzonej wysokości, w ocenie Sądu będzie spełniać swoje cele, w szczególności w zakresie prewencji indywidualnej.

Z uwagi na treść art. 118 § 1 kpw, art. 118 § 3 kpw oraz art. 626 kpk i art. 627 kpk w zw.

z art. 119 kpw Sąd obciążył obwinionego kosztami postępowania. Na podstawie art. 118 § 1 kpw, art. 627 kpk w zw. z art. 119 kpw Sąd zasądził od obwinionego na rzecz Skarbu Państwa opłatę w wysokości 40 złotych, ustaloną na podstawie art. 3 ust. 1 w zw. z art. 21 pkt 2 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 roku o opłatach w sprawach karnych (tekst jednolity Dz. U. z 1983 r., nr 49, poz. 223 ze zm.) oraz koszty postępowania, tj. zryczałtowane wydatki postępowania w kwocie 100 złotych, których wysokość ustalono na podstawie § 1 pkt.1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 10 października 2001 roku w sprawie wysokości zryczałtowanych wydatków postępowania oraz wysokości opłaty za wniesienie wniosku o wznowienie postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. z 2001 r., nr 118, poz. 1269 ze zm.).